ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан стоматологічного факультету
_____ Євген КОСТЕНКО
доктор медичних наук,
професор закладу вищої освіти
«30» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 23. «Пропедевтика ортопедичної стоматології»

Рівень вищої освіти	**Другий (магістерський)**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
Спеціальність	**221 Стоматологія**
Освітня програма	**Стоматологія**
Статус дисципліни	**Обов'язкова**
Мова навчання	**Українська, англійська**

Ужгород 2023

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни **«Пропедевтика ортопедичної стоматології»** для здобувачів **другого (магістерського) рівня** вищої освіти галузі знань **22 «Охорона здоров'я»** спеціальності **221 «Стоматологія»** освітньої програми **«Стоматологія».** Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 27 с.

Укладачі:

Костенко Світлана Борисівна – доктор медичних наук, доцент, завідувачка кафедри ортопедичної стоматології
Костенко Євген Якович – доктор медичних наук, професор, декан стоматологічного факультету, професор кафедри ортопедичної стоматології
Стецик Марія Олегівна – старший викладач кафедри ортопедичної стоматології

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри ***ортопедичної стоматології***

Протокол № 6 від «28» червня 2023 р.

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології, _____доц. Світлана КОСТЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії _____ проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

© Костенко Світлана Борисівна, 2023 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування
Показників</td><td colspan="2">Розподіл годин за навчальним планом</td></tr>
<tr><td colspan="2">Денна форма
навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС – 4 кредити</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 120 год</td><td colspan="2">2 –ий</td></tr>
<tr><td>Кількість модулів – 1
Змістових модулів – 3</td><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин
для денної форми навчання: 2,1 /2

аудиторних – 78 год

самостійної роботи студента – 42 год</td><td>III</td><td>IV</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції:</td></tr>
<tr><td>4 год</td><td>6 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські:</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Лабораторні:</td></tr>
<tr><td colspan="2">Клінічні:</td></tr>
<tr><td></td><td>36 год</td><td>32 год</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td>20 год</td><td>22 год</td></tr>
<tr><td>Вид контролю:</td><td></td><td>Диференційований залік</td></tr>
<tr><td>Форма контролю:</td><td></td><td>Комбінована</td></tr>
</table>

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни **«Пропедевтика ортопедичної стоматології»** є професійне формування поняття про зміст, організаційні принципи стоматологічної допомоги, методи діагностики та методики лікування, які застосовуються в клініці ортопедичної стоматології, а також використання майбутнім лікарем-стоматологом надбаних спеціальних фахових компетентностей з дисципліни при подальшому вирішенні клінічних задач, що передбачає предметну інтеграцію з ортопедичною, терапевтичною, хірургічною, дитячою стоматологіями та ортодонтією, оволодіння та відпрацювання на фантомах практичних навичок.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 5. Здатність спілкуватися англійською мовою
ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним
ЗК 11. Здатність працювати в команді
ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані
ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень
ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції
ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології
ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)
ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації
ФК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації

Інтегральна компетентність – це здатність розв'язувати складні задачі та проблеми галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності та/або у процесі навчання, передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Пропедевтика ортопедичної стоматології**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 3. Українська мова за професійним спрямуванням
ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
ОК 6. Англійська мова медичного спрямування
ОК 7. Загальна та оральна біологія
ОК 8. Медична інформатика
ОК 9. Медична хімія
ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
ОК 12. Анатомія людини

ОК 13. Гістологія, цитологія, ембріологія

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Стоматологія»,** вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН)**:**

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань	ПРН 3
Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій	ПРН 14
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками	ПРН 15
Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб	ПРН 16
Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю	ПРН 17
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ПРН 18
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності	ПРН 19
Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності	ПРН 20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знання провідних клінічних симптомів та синдромів, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду; знання загальних понять про людський організм, функціонування її органів та систем (зокрема, про функціональну анатомію жувального апарату). Вміння встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання	ПРН 1
Вміння проводити збір анамнестичних даних (інформації про загальний стан пацієнта), оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки (оцінка цілісності зубних рядів, виду прикусу, характеристика оклюзійних параметрів, оцінка оклюзії та артикуляції), на підставі	ПРН 2

результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу	
Знання показів до призначення додаткових методів обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) та вміння аналізувати отримані дані пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини, щелепно-лицевої області, проводити диференційну діагностику даних захворювань	ПРН 3
Вміння аналізувати та оцінювати медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій	ПРН 14
Вміння оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками	ПРН 15
Знання цілей та визначення структури особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб	ПРН 16
Вміння дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю	ПРН 17
Вміння усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень	ПРН 18
Знання та дотримання вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності	ПРН 19
Вміння організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Видами навчальної діяльності здобувачів освіти відповідно до навчального плану є:

1)лекції – розкривають проблемні питання відповідних розділів стоматології;
2)практичні/клінічні заняття - обговорення теми заняття з використанням наочних посібників та муляжів, стоматологічного обладнання та інструментарію; відпрацювання студентами стоматологічних маніпуляцій під час заняття на фантомах чи діагностичних моделях; проведення аналізу діагностичних моделей та інших додаткових видів обстеження; вирішення ситуаційних задач, що мають клінічне спрямування, а також вирішення тестових завдань.
3)самостійна робота студента – опрацювання навчального матеріалу, підготовка до лекцій та практичних/клінічних занять. Індивідуальне опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури професійного спрямування чи електронних інформаційних ресурсів.

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальна теоретична співбесіда (опитування) на клінічних/практичних заняттях;
- тестовий контроль відповідно до етапів заняття (формат А);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань;
- вирішення типових ситуаційних задач відповідно до етапів заняття;
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- поточний контроль;
- модульний контроль;
- підсумковий контроль (диференційований залік)

Викладання дисципліни демонструється наступними методами:

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) за джерелом інформації:
а) вербальні (словесні): лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), пояснення, розповідь, бесіда;
б) наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
в) практичні (застосування знань, набуття та закріплення умінь і практичних навичок (зняття анатомічних відбитків альгінатною відбитковою масою, функціональних відбитків С-силіконовою відбитковою масою, відливання діагностичних та комбінованих гіпсових моделей, моделювання анатомічної форми різних груп зубів, препарування штучних зубів під різні види вкладок та моделювання їх воскових репродукцій);
2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
3) за ступенем самостійності мислення: пошукові, дослідницькі;
4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою й інтернет-ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
- навчальні дискусії;
- інтерактивні та інноваційні методи навчання (кейс-метод);
- створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості (заохочення до наукових публікацій або участі у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях).

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Вивчення дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стомтаології» забезпечує набуття студентами наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

• комунікативність (реалізується через метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі),
• робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, відпрацювання практичних навиків),
• тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),
• лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі)

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до:
- Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі«Ужгородський національний університет»
https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357;

- Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсових) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952;

- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070 з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223.

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають поточний і підсумковий контроль знань навичок здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на кожному практичному занятті відповідно до календарно-тематичного плану.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння самостійно опрацьовувати текстовий масив інформації, осмисливши зміст теми, а також публічне представлення індивідуального завдання чи презентація певного матеріалу.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, виконання завдань для самостійного опрацювання, в т.ч. ситуаційних задач.

Форми поточного контролю:

- індивідуальне усне опитування за теоретичними питаннями на основі рекомендованої літератури, що включені до методичних розробок з відповідних тем;
- ситуаційні задачі за тематикою практичного заняття (аналіз інтраоральних фотографій, опис клінічних ситуацій поданий у вигляді усного, текстового чи графічного матеріалу, розшифрування ортопантомограми чи томограми);
- тестові завдання з однією правильною відповіддю (формат А), в т.ч. з використанням платформи електронного навчання https://e-learn.uzhnu.edu.ua
- структуровані письмові контрольні роботи.

Змістовий модульний контроль проводиться по завершенню змістового модуля на практичному занятті за розкладом, складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології», включає в себе контроль теоретичних знань та практичних навичок і вмінь.

Форми модульного контролю:

- Індивідуальне усне опитування;
- Письмове вирішення тестових завдань;
- Письмовий теоретичний контроль;
- Вирішення ситуаційних задач

Підсумковий контроль передбачає визначення рівня сформованих теоретичних знань та практичних навиків. Проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни (окреме навчальне заняття).

Форма підсумкового контролю: диференційований залік

Диференційований залік – це форма кінцевого контролю, яка полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни виключно на підставі результатів поточного навчання, виконання індивідуальних та контрольний заходів.

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту) (*у разі потреби*)

Курсова робота не передбачена

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**Т5**	**Т6**	**Т7**	**Т8**	**35**	**100**
3	3	3	3	3	3	3	3		
Т9	**Т10**	**Т11**	**Т12**	**Т13**	**Т14**	**Т15**			
3	3	3	3	3	3	3			

Т1 – Т15 – теми відповідно до змісту навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
Т16	**Т17**	**Т18**	**Т19**	**Т20**	**Т21**		**30**	**100**
5	5	5	5	5	5			
Т22	**Т23**							
5	5							

Т16 – Т23 – теми відповідно до змісту навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
Т24	**Т25**	**Т26**	**Т27**				**40**	**100**
10	10	10	10					

Т24-Т27 – теми відповідно до змісту навчальної дисципліни

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	**Модуль 1**		**Модуль 2**		**Модуль 3**	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (клінічні) заняття	15	45	8	40	4	40
Модульна контрольна робота		35		30		40
Комп'ютерне (письмове тестування) при тематичному оцінюванні	15	15	8	8	4	8
Індивідуальна робота (презентація)				10		12
Практичні навики		5		12		
Разом		**100**		**100**		**100**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивчені модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю з «Пропедевтики ортопедичної стоматології» визначаються у робочій навчальній програмі.

Підсумковий модульний контроль проводиться на останньому практичному занятті. Кожен студент отримує білет, в якому є 3 запитання, кожне питання оцінюється від 0 до 10 балів (максимальна кількість 30 балів). Тестові завдання (10 тестових завдань по 0,5 балу кожне) – максимальна кількість – 5 балів та/або опис клінічної ситуації/аналіз рентгенограми/ситуаційна задача – 5 балів..

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (A) виставляється, коли здобувач освіти дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – високий.

Оцінка добре (B) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – достатній.

Оцінка добре (C) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності. Рівень компетентності – середній.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач освіти розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу. Рівень компетентності низький.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли здобувач освіти неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу освіти, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу освіти, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою для диференційованого заліку**
90 – 100	**A**	Відмінно
82 – 89	**B**	Добре
74 – 81	**C**	
64 – 73	**D**	Задовільно
60 – 63	**E**	
35 – 59	**FX**	Незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	**F**	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» та «Web of Science». Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних

працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: «Організація роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Функціональна анатомія жувального апарату. Обстеження ортопедичних пацієнтів»

Тема 1. Пропедевтика ортопедичної стоматології як предмет. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій

Ознайомлення з основами предмету «Пропедевтика ортопедичної стоматології». Історія організації ортопедичної допомоги населенню України, наукові ортопедичні школи України. Структура відділення ортопедичної стоматології, організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету та зуботехнічної лабораторії (інструметрарій та матеріали, їх призначення). Ознайомлення з медичною документацією (облікові та звітні статистичні форми). Санітарно-гігієнічні вимоги до стоматологічного кабінету та зубопротезної лабораторії (технічні характеристики, освітлення, вентиляція). Інструктаж з техніки безпеки у клінічному та навчальному залах.

Тема 2-5. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика (ембріональний розвиток, кісткова основа, м'язовий каркас, іннервація, кровопостачання ЩЛД, будова та особливості СНЩС)

Ембріональний розвиток зубо-щелепного апарту. Будова кісткових структур лицевого скелету. Функціональна анатомія верхньої та нижньої щелеп. Загальні риси та відмінності в розвитку і будові між верхньою та нижньою щелепами. Дрібні кістки лицевого черепа. Контрфорси верхньої щелепи. Траєкторії нижньої щелепи по Валькгофу.

М'язовий каркас зубо-щелепного апарату (класифікації). Функціональна анатомія жувальних та мімічних м'язів, місця їх прикріплення, вектор напрямку дії, основні та додаткові функції при однобічному та двобічному скороченні.

Суглобовий комплекс. Основні конструктивні елементи СНЩС. Біомеханіка рухів у вертикальній, трансверзальній та сагітальній площинах. Характеристика скронево-нижньощелепних суглобів у різних видів тварин (гризунів, хижаків, жуйних).

Кровопостачання, іннервація та лімфатичний відтік щелепно-лицевої ділянки.

Тема 6. Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів

Будова зуба. Ознаки зубів (групова та щелепна приналежність, ознака кривизни кута кореня, ознака кривизни коронки та кута коронки). Зубна формула. Анатомо-топографічні особливості будови коронкової та кореневої частини різних функціональних груп зубів. Анатомія оклюзійної поверхні зубів (горбки, стилі, скати, фісури, ямки, валики).

Зубні дуги (зубна, базальна, альвеолярна). Зубні ряди. Фактори стабілізації зубних рядів.

Тема 7. Функціональна анатомія фронтальних груп зубів верхньої та нижньої щелеп

Топографо-анатомічні особливості будови центральних і латеральних різців верхньої та нижньої щелепи (мікро- та макрорельєф). Топографо-анатомічні особливості будови іклів верхньої та нижньої щелепи. Значення фронтальної групи зубів в артикуляції нижньої щелепи. Моделювання різця та ікла з пластичних матеріалів.

Тема 8. Функціональна анатомія бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп

Топографо-анатомічні особливості будови премолярів верхньої та нижньої щелепи. Топографо-анатомічні особливості будови молярів верхньої та нижньої щелепи. Значення дистальної групи зубів в артикуляції нижньої щелепи. Опорні та направляючі горби. Моделювання різця та ікла з пластичних матеріалів.

Тема 9. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки

Визначення поняття «прикус». Фізіологічні види прикусу (ортогнатичний, прямий, біпрогнатія, біопістогнатія та глибоке фронтальне перекриття). Класифікації, морфологічна та функціональна характеристика фізіологічних видів прикусу, внутрішньоротові та позаротові ознаки. Патологічні види прикусу (мезіальний, дистальний, перехресний, косий однобічний, відкритий, глибокий). Класифікації. Загальна морфологічна та функціональна характеристика патологічних видів прикусу та внутрішньоротові та позаротові ознаки. «Ключі оклюзії» за Енглем та по Ендрюсу.

Тема 10. Оклюзійні контакти зубних рядів. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки

Оклюзія – визначення, види. Функціональна оклюзія як компонент жувального апарату. Центральна оклюзія (суглобові, м'язові та оклюзійні ознаки). Характеристика передньої та бокової оклюзії. Поняття «задній контактний пункт». Оклюзійна площина. Оклюзійні криві (Вілсона та Шпеє).

Тема 11. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії. Біомеханіка рухів нижньої щелепи

Визначення поняття «Артикуляція». Фактори оклюзії. 5 Ганау. Рухи нижньої щелепи в вертикальній площині (відкривання рота). Термінальна шарнірна вісь. Термінальний шарнірний рух. Рухи нижньої щелепи в сагітальній площині (протрузія). Сагітальний суглобовий шлях та кут сагітального суглобового шляху. Сагітальний різцевий шлях та кут сагітального різцевого шляху. Рух нижньої щелепи в трансверзальній площині. Рух та кут Бенета. Готичний кут. Діаграма Posselt Оклюзійні та суглобові параметри рухів нижньої щелепи. Поняття «оклюзійний компас». Фази жувальних рухів за Гізі.

Тема 12. Апарати, які відтворюють рухи нижньої щелепи

Оклюдатори, артикулятори. Лицева дуга.

Тема 13. Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Основні методи обстеження. Складові частини діагнозу

Суб'єктивна частина обстеження: паспортні дані, скарги, анамнез життя, анамнез хвороби. Об'єктивна частина обстеження: клінічні методи (огляд, зондування, перкусія, пальпація) Попередній та остаточний діагноз. Етіологічна, анатомічна та функціональна частина діагнозу.

Тема 14. Додаткові методи обстеження

Спеціальні та лабораторні дослідження – критерії вибору. Рентгенологічні методи (прицільна рентгенографія, ортопантомографія, комп'ютерна томографія), методики визначення жувальної ефективності (статичні за Агаповим та функціональні за Рубіновим), аналіз діагностичних гіпсових моделей, одонтопародонтограма, міографія, оклюзіографія.

Тема 15. Основні класифікації в клініці ортопедичної стоматології

Класифікації дефектів зубних рядів за Бетельманом, Кеннеді, Оксманом, Шредером, Келлером. Класифікація слизових оболонок по Люнду та Супле. Поняття «жувальний тиск», «жувальне навантаження», «жувальна ефективність». Визначення втрати жувальної ефективності за Агаповим та Оксманом. Групи дефектів зубних рядів.

Змістовий модуль 2: «Клінічне матеріалознавство»

Тема 16. Відбитки. Відбиткові ложки. Відбиткові матеріали

Поняття «відбиток». Визначення. Класифікація відбитків. Вимоги до анатомічного та функціонального відбитків, критерії їх оцінки. Методики отримання відбитків. Ускладнення під час зняття відбитків. Поняття «протезного ложа» та «протезного поля». Межі протезного ложа на верхній та нижній щелепах. Відбиткові ложки (стандартні та індивідуальні) їх характеристика. Підбір відбиткових ложок. Функціональні проби Гербста. Класифікація відбиткових матеріалів.

Тема 17. Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали

Фізико-хімічні властивості, покази та протипокази до застосування, переваги та недоліки у клінічному застосуванні. Технологія застосування кристалічних та термопластичних відбиткових матеріалів. Гіпс – класифікація та класи, склад, фази кристалізації, інгібітори та каталізатори. Стадії кристалізації гіпсу. Коефіцієнт розширення гіпсу. Гіпсові моделі – їх види та призначення. Методи гіпсування моделей.

Тема 18. Альгінатні відбиткові матеріали. Методики отримання відбитків. Отримання діагностичних моделей

Фізико-хімічні властивості, покази та протипокази до застосування, переваги та недоліки у клінічному застосуванні. Замішування альгінатних мас та техніка отримання відбитків. Умови зберігання альгінатних відбитків, коефіцієнт розширення та об'ємної усадки в різних середовищах.

Тема 19. Силіконові відбиткові матеріали

Фізичні та хімічні властивості (тиксотропність), показання до використання. техніки отримання відбитків силіконовими матеріалами. Одношарові та двошарові відбитки, одномоментні та двохетапні. Отримання комбінованих моделей. Ускладнення при отриманні відбитків. Методи дезінфекції відбитків.

Тема 20. Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології

Класифікація матеріалів. Склад, фізичні та хімічні властивості. Вимоги до матеріалів. Застосування в ортопедичній стоматології.

Тема 21. Пластмаси

Фізико-хімічні властивості пластмас, що використовуються в ортопедичній стоматології. Класифікації. Групи пластмас. Склад. Вимоги до пластмас. Застосування в ортопедичній стоматології (облицювальні, базисні). Види полімеризації. Режими полімеризації. Стадії полімеризації.

Тема 22. Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів

Фізичні властивості. Хімічний склад. Поняття кристалізації, рекристалізації та корозії металів. Сплави благородних та неблагородних металів, їх застосування в ортопедичній стоматології.

Технології литва металів (етапи та методи).Матеріали, які використовуються для забезпечення технічного процесу лиття.

Тема 23. Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування

Класифікації. Фізичні властивості. Хімічний склад. Сітали. Застосування в ортопедичній стоматології

Змістовий модуль 3: «Основні технологічні процеси виготовлення конструкцій зубних протезів»

Тема 24. Вкладки, накладки, штифтові конструкції. Класифікації. Показання до застосування

Дефекти коронкової частини зуба. Класифікація дефектів коронкової частини зуба за Блеком. Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ).

Показання до виготовлення вкладок. Види та конструкції вкладок (in-lay, on-lay, over-lay, pin-ley, endo-over-lay). Штифтові конструкції (куксо-кореневі вкладки, штифтові зуби, штифтові конструкції з використанням скловолоконних матеріалів).

Препарування порожнин та воскове моделювання різних видів вкладок на гіпсових моделях.

Тема 25. Штучні короноки. Класифікації. Показання до застосування

Показання до виготовлення штучних коронок. Класифікації.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення, переваги, недоліки, покази, протипокази до пластмасових (провізорних) коронок, штампованих та литих коронок, комбінованих (коронка за Куриленко, коронка по Бородюку, коронка по Бєлкіну, штамповано-паяні коронки – історичні аспекти). Принципи з'єднання металу та пластмаси і металу та кераміки

Тема 26. Мостоподібні протези. Конструкції. Показання до застосування мостоподібних протезів

Часткова втрата зубів. Мостоподібні протези. Визначення та складові частини. Види опорних елементів та проміжної частини, способи їх з'єднання. Класифікації. Показання до застосування різних видів мостоподібних протезів

Тема 27. Знімні та умовно-знімні зубні протези. Конструкції. Показання до застосування різних видів знімних протезів

Часткові знімні протези. Види. Поняття про пластинчасті та бюгельні протези. Конструктивні елементи. Показання до застосування залежно від топографії дефектів зубних рядів. Система кламерів Нея. Умовно-знімне протезування при опорах на дентальні імплантати.

Повні знімні протези. Складові частини. Технологія виготовлення.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
1-й семестр						
Змістовий модуль 1 «Організація роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Функціональна анатомія жувального апарату. Обстеження ортопедичних пацієнтів»						
Тема 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій	5	2	2			
Тема 2-5. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика (ембріональний розвиток ЩЛД, кісткова основа, м'язовий каркас, будова та особливості СНЩС, іннервація, кровопостачання ЩЛД)	13		8			5
Тема 6. Зуби, групи зубів, зубні дуги, зубні ряди. Фактори стабілізації зубних рядів	3		2			1
Тема 7. Функціонально-анатомічні особливості фронтальної групи зубів верхньої та нижньої щелеп	4		2			2
Тема 8. Функціонально-анатомічні особливості дистальної групи зубів верхньої та нижньої щелеп	4		2			2
Тема 9. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки	5		4			1
Тема 10. Види оклюзії, їх характеристика та ознаки	3		2			1
Тема 11. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Закони артикуляції та фактори оклюзії	5		4			1
Тема 12. Апарати, які відтворюють рухи нижньої щелепи. Оклюдатори, артикулятори. Лицева дуга	3		2			1
Тема 13. Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Основні суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження	5	2	2			1

Тема 14. Додаткові методи обстеження. Складові частини діагнозу	7		4			3
Тема 15. Основні класифікації, які використовуються в клінічній практиці лікаря-стоматолога-ортопеда при постановці діагнозу.	3		2			1
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	**60**	**4**	**36**			**20**
Разом за семестр	**60**	**4**	**36**			**20**
2-й семестр						
Змістовий модуль 2. «Клінічне матеріалознавство»						
Тема 16. Відбитки. Відбиткові ложки. Відбиткові матеріали – визначення понять, класифікації.	5	2	2			1
Тема 17. Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали: фізико-хімічні властивості, показання до застосування, переваги та недоліки у клінічному застосуванні. Гіпс – класифікація та класи, фази кристалізації, інгібітори та каталізатори реакції кристалізації. Гіпсові моделі – їх види та призначення. Методи гіпсування моделей	5	2	2			1
Тема 18. Альгінатні відбиткові матеріали. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових (діагностичних) моделей	3		2			1
Тема 19. Силіконові відбиткові матеріали: фізико-хімічні властивості, показання до застосування, переваги та недоліки при практичному застосуванні. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових (комбінованих) моделей щелеп	4		2			2
Тема 20. Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології. Воскове моделювання зубів на гіпсових моделях	3		2			1
Тема 21. Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас	3		2			1
Тема 22. Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів	6		4			2
Тема 23. Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування	3		2			1
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	**32**	**4**	**18**			**10**
Змістовий модуль 3. «Основні технологічні процеси виготовлення конструкцій зубних протезів»						
Тема 24. Вкладки, накладки, штифтові конструкції. Класифікації. Показання до застосування	8	2	4			2
Тема 25. Штучні коронки. Класифікації. Показання до застосування	10		4			6
Тема 26. Мостоподібні протези. Конструкції. Показання до застосування мостоподібних протезів	4		2			2

Тема 27. Знімні зубні протези. Конструкції. Показання до застосування різних видів знімних протезів	6		4			2
Модульна контрольна робота						
Разом за модуль	**28**	**2**	**14**			**12**
Разом за семестр	**60**	**6**	**32**			**22**
РАЗОМ ЗА РІК	**120**	**10**	**68**			**42**

6.3. Теми практичних занять

№ п/п	Тема практичних занять	Кількість годин
1.	Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки та лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій	2
2-5.	Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика (ембріональний розвиток жувального апарату, кісткова основа, м'язовий каркас, будова та особливості СНЩС, іннервація, кровопостачання ЩЛД)	8
6.	Зуби, групи зубів, зубні дуги, зубні ряди. Фактори стабілізації зубних рядів	2
7.	Функціонально-анатомічні особливості фронтальної групи зубів верхньої та нижньої щелеп	2
8.	Функціонально-анатомічні особливості дистальної групи зубів верхньої та нижньої щелеп	2
9.	Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки	4
10.	Види оклюзії, їх характеристика та ознаки	2
11.	Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Закони артикуляції та фактори оклюзії	4
12.	Апарати, які відтворюють рухи нижньої щелепи. Оклюдатори, артикулятори. Лицева дуга	2
13.	Послідовність обстеження ортопедичних хворих. Основні суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження	2
14.	Додаткові методи обстеження. Складові частини діагнозу	4
15.	Основні класифікації, які використовуються в клінічній практиці лікаря-стоматолога-ортопеда при постановці діагнозу. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Групи дефектів зубних рядів.	2
16.	Поняття «протезного ложа» та «протезного поля». Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів	2
17.	Кристалізуючі та термопластичні відбиткові матеріали: фізико-хімічні властивості, показання до застосування, переваги та недоліки у клінічному застосуванні.	2

	Гіпс – класифікація та класи, фази кристалізації, інгібітори та каталізатори реакції кристалізації. Гіпсові моделі – їх види та призначення. Методи гіпсування моделей	
18.	Альгінатні відбиткові матеріали. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей (діагностичних)	2
19.	Силіконові відбиткові матеріали: фізико-хімічні властивості, показання до застосування, переваги та недоліки при практичному застосуванні. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп (комбінованих)	2
20.	Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології. Воскове моделювання зубів на гіпсових моделях	2
21.	Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас	2
22.	Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів	4
23.	Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування	2
24.	Вкладки, накладки, штифтові конструкції. Класифікації. Показання до застосування	4
25.	Штучні коронки. Класифікації. Показання до застосування	4
26.	Мостоподібні протези. Конструкції. Показання до застосування мостоподібних протезів	2
27.	Знімні зубні протези. Конструкції. Показання до застосування різних видів знімних протезів	4
Всього годин		**68**

6.4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ортопедична стоматологія: цілі та завдання. Структура ортопедичного відділення	2
2.	Обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології. Основні та додаткові методи обстеження. Діагноз	2
3.	Відбитки та відбиткові маси в ортопедичній стоматології	2
4.	Матеріалознавство в ортопедичній стоматології	2
5.	Основні характеристики знімних та незнімних ортопедичних конструкцій	2
	Разом	**10**

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Історія розвитку ортопедичної стоматології. Внесок українських вчених у розвиток ортопедичної стоматології. Ужгородська школа лікарів ортопедів-стоматологів	1

2.	Ембріональний розвиток щелепно-лицевої ділянки	1
3.	Анатомічна будова верхньої та нижньої щелеп. Дрібні кістки лицевого черепа. Контрфорси верхньої щелепи. Траєкторії нижньої щелепи по Валькгофу	1
4.	Топографічна анатомія жувальних та мімічних м'язів, місця їх прикріплення, вектор напрямку дії, основні та додаткові функції при однобічному та двобічному скороченні	1
5.	Функціональна анатомія скронево-нижньощелепного суглоба, будова, біомеханіка рухів у вертикальній, трансверзальній та сагітальній площинах. Характеристика скронево-нижньощелепних суглобів у різних видів тварин (гризунів, хижаків, жуйних) (Зображення в альбомі)	1
6.	Кровопостачання, іннервація та лімфатичний відтік щелепно-лицевої ділянки (Зображення у альбомі)	1
7.	Будова зуба, зубні ряди, зубна формула, зубні дуги. Анатомо-топографія різних груп зубів (Зображення в альбомі)	1
8.	Принципи моделювання анатомічної форми фронтальної групи зубів верхньої та нижньої щелепи. Мікро- та макрорельєф	2
9.	Принципи моделювання анатомічної форми дистальної групи зубів верхньої та нижньої щелепи. Мікро- та макрорельєф	2
10.	Фізіологічні та патологічні види прикусу (зображення ключів змикання на молярах та відображення фронтального перекриття), внутрішньоротові та позаротові ознаки	1
11.	Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Рухи в сагітальній, вертикальній та трансверзальній площинах (Зображення в альбомі). Схема жувальних рухів по Гізі. Діаграма Posselt	1
12.	Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Лицева дуга та артикулятор – застосування при комплексному підході до ортопедичної реабілітації пацієнта	1
13.	Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології	1
14.	Фотопротокол як діагностичний компонент в щоденній практиці лікаря-стоматолога	1
15.	Використання різних видів рентген діагностики виходячи з клінічної ситуації. ОПТГ та КПКТ при плануванні різноманітних стоматологічних маніпуляцій	1
16.	Діагностичні моделі	1
17.	Телерентгенографія (ТРГ) – методи розшифрування, антропометричні точки та орієнтири	1
18.	Аналіз естетичних параметрів обличчя та посмішки	1
19.	Аксіографія	1
20.	Електроміографія. Аналіз нейром'язового та оклюзійного статусу пацієнта при синхроміографії Teethan	1
21.	Діагностика оклюзійних співвідношень та реєстрація прикусу. Система цифрового аналізу оклюзії T-Scan	1
22.	Одонтопародонтограма та комп'ютерна діагностика стану тканин пародонта Florida Probe	1
23.	Відбитки (класифікація, техніки зняття відбитків)	1
24.	Термопластичні та кристалізуючі відбиткові матеріали	1
25.	Альгінатні та силіконові відбиткові матеріали	1
26.	Моделювальні матеріали. Воски	1
27.	Пластмаси	1
28.	Сплави металів	1

29.	Принципи побудови литникової системи. Методики лиття. Методи компенсації усадки металу	1
30.	Вкладки. Сучасні матеріали, що застосовуються для виготовлення вкладок. Технологічні аспекти виготовлення. Куксо-кореневі вкладки. Штифтові конструкції з використанням скловолоконних матеріалів. Штифтові зуби за Річмондом, Ільїною-Маркосян, Логаном – історичні аспекти	1
31.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення, переваги, недоліки, покази, протипокази до пластмасових (провізорних) коронок	1
32.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення, переваги, недоліки, покази, протипокази штампованих та литих коронок, комбінованих (коронка за Куриленко, коронка по Бородюку, коронка по Бєлкіну, штамповано-паяні коронки – історичні аспекти). Принципи з'єднання металу та пластмаси і металу та кераміки	1
33.	Клініко-лабораторні етапи виготовлення керамічних реставрацій	2
34.	Вініри (композит, кераміка, рефрактор)	1
35.	Особливості препарування під різні види ортопедичних конструкцій.	1
36.	Використання цифрових технологій в ортопедичній стоматології	2
37.	Протезування з опорою на дентальні імплантати	2
	Всього годин	**42**

6.6. Теми лабораторних та семінарських занять - *не передбачені навчальним планом*

6.7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі – ІНДЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Бали студентові нараховуються за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних (клінічних) занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ – підготовка презентації або написання реферату чи статті (тези доповідей на конференції) на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем.

Орієнтовний перелік теоретичних питань, які підлягають перевірці при складанні підсумкового модульного контролю

Модуль 1. Пропедевтика ортопедичної стоматології

Змістовий модуль 1. Організація роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Функціональна анатомія жувального апарату. Обстеження ортопедичних пацієнтів

1. Ортопедична стоматологія - визначення, мета, задачі. Вчені, які внесли вклад у розвиток вітчизняної ортопедичної стоматології.

2. Організація роботи ортопедичного відділення. Устаткування й інструментарій робочих місць лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка. Асептика й антисептика.
3. Анатомічна будова верхньої та нижньої щелепи. Спільні риси та відмінності у їх розвитку і будові.
4. Анатомічна будова й функція скронево-нижньощелепного суглобу, з'єднання нижньої щелепи з основою черепа.
5. Жувальні м'язи. Їх будова, функція, місця прикріплення та вектор напрямку дії.
6. Компоненти жувального апарату. М'язево-нервовий та суглобовий комплекс, функціональна оклюзія. Їх характеристика та взаємодія.
7. Зуби, зубні ряди. Анатомо-топографічні особливості будови коронкової та кореневої частини різних функціональних груп зубів.
8. Фактори, що забезпечують цілісність та стійкість зубних рядів. Зубна, базальна й альвеолярні дуги. Оклюзійна площина. Трансверзальні й сагітальні оклюзійні криві.
9. Функціональна анатомія оклюзійної поверхні фронтальних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи.
10. Функціональна анатомія оклюзійної поверхні бічних груп зубів, їх значення в артикуляції нижньої щелепи. Опорні та направляючі горби.
11. Фізіологічні види прикусів та їх ознаки. Характеристика ортогнатичного прикусу.
12. Патологічні види прикусів. Характеристика та ознаки.
13. Оклюзія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бокових оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії.
14. Артикуляція нижньої щелепи. Рухи нижньої щелепи в вертикальній, сагітальній та трансверзальній площинах. Фактори оклюзії. Фази жувальних рухів за Гізі.
15. Послідовність обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження.
16. Клінічні та додаткові методи обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології
17. Попередній та остаточний діагнози, їх складові частини. Історія хвороби та правила її ведення.

Змістовий модуль 2. Клінічне матеріалознавство

1. Види відбиткових ложок, їх характеристика. Вибір відбиткової ложки в залежності від виду протезування.
2. Відбитки. Визначення й класифікації. Вимоги та межі анатомічних відбитків. Методика отримання. Характеристика понять «протезне ложе» й «протезне поле».
3. Класифікації відбиткових матеріалів, що застосовуються в ортопедичній стоматології. Вимоги до відбиткових матеріалів. Показання до застосування.
4. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Етапи отримання відбитків термопластичними матеріалами.
5. Показання до застосування альгінатних мас. Представники. Показання до застосування. Методики отримання альгінатних відбитків. Тіксотропність. Умови зберігання альгінатних відбитків в різних середовищах.
6. Силіконові відбиткові матеріали. Класифікації. Представники. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування.
7. Техніки отримання відбитків силіконовими матеріалами. Одношарові та двошарові відбитки.
8. Поліефірні відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості. Гідрофобність й гідрофільність. Показання до застосування.
9. Можливі ускладнення при отриманні відбитків і їх попередження. Методи дезінфекції відбитків.
10. Гіпс: склад, формула. Класифікації. Застосування в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
11. Фізико-хімічні властивості гіпсу. Стадії кристалізації. Каталізатори та інгібітори реакції кристалізації. Коефіцієнти розширення.

12. Види гіпсових моделей. Технології виготовлення гіпсових моделей щелеп. Методи гіпсовки моделей в оклюдатор.
13. Моделювальні матеріали. Класифікація. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
14. Воски, їх класифікація. Представники. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
15. Пластмаси. Види. Склад. Використання в клініці ортопедичної стоматології та зуботехнічній лабораторії.
16. Сплави металів, їх використання в ортопедичній стоматології.
17.Технології литва металів.
18. Керамічні маси. Хімічний склад, фізичні властивості. Застосування в ортопедичній стоматології.

Змістовий модуль 3. Технологічні процеси виготовлення зубних протезів

1. Класифікації дефектів коронкової частини зуба за Блеком. Індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ). Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.
2. Вкладки. Конструкції. Класифікації. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для виготовлення вкладок.
3. Види й конструкції вкладок типу in-lay, on-lay й over-lay. Їх модифікації. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.
4. Штифтові зуби. Конструкції штифтових зубів. Показання до їх виготовлення. Штифтовий зуб за Річмондом.
5. Суцільнолита металева штифтова куксова вкладка. Штифтові конструкції типу pin-lay, endo-over-lay. Показання до застосування. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.
6. Штучні коронки. Види. Класифікації. Показання до їх застосування.
7. Тимчасові та постійні штучні коронки. Матеріали, що використовуються для виготовлення штучних коронок. Вимоги.
8. Технологія виготовлення штампованої повної металевої коронки.
9. Клініка часткової втрати зубів. Види дефектів зубних рядів, класифікації.
10. Мостоподібні протези. Визначення й складові частини. Види. Показання до застосування.
11. Види опорних елементів і проміжної частини мостоподібних протезів, способи їх з’єднання. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.
12. Технологія виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протезу. Вимоги до мостоподібних протезів.
13. Класифікація груп дефектів зубних рядів за Бетельманом. Фіксація центрального співвідношення щелеп.
14. Часткові знімні протези. Види. Конструктивні елементи.
15. Показання до застосування часткових знімних протезів залежно від топографії дефектів зубних рядів.
16. Пластинчасті та бюгельні часткові знімні протези. Конструктивні елементи. Перерозподіл жувального навантаження.
17. Повна вторинна адентія. Класифікація беззубих щелеп по Шредеру, Келлеру.
18. Повні знімні протези. Конструктивні елементи. Матеріали, що використовуються для їх виготовлення.

Орієнтовний перелік практичних навичок, які підлягають перевірці при складанні підсумкового модульного контролю

1. Вміти трактувати функціональну анатомію жувального апарату, його компонентів та їх взаємодію.
2. Вміти змоделювати коронкову частину зуба фронтальної групи на гіпсовій моделі (різців та ікол верхньої та нижньої щелеп).
3. Вміти змоделювати коронкову частину зуба бічної групи на гіпсовій моделі (премолярів і молярів верхньої та нижньої щелеп).
4. Вміти визначати топографічну приналежність зубів.
5. Вміти визначати види фізіологічних та патологічних прикусів на гіпсових моделях.
6. Вміти визначати послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів.
7. Вміти сформулювати послідовність заповнення історії хвороби ортопедичного пацієнта.
8. Вміти формулювати основні складові частини діагнозу.
9. Вміти встановити анатомічну частину діагнозу ортопедичному пацієнту згідно з класифікаціями дефектів зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді.
10. Вміти розрахувати втрату жувальної ефективності за Агаповим.
11. Вміти класифікувати дефекти коронкової частини зубів за Блеком та визначати індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба за Мілікевичем (ІРОПЗ).
12. Вміти підібрати відбиткову ложку на верхню та нижню щелепу.
13. Вміти отримати повний анатомічний відбиток з гіпсової моделі різними відбитковими матеріалами.
14. Вміти оцінити отриманий відбиток відповідно до вимог.
15. Володіти технікою виготовлення гіпсових моделей верхньої та нижньої щелеп та оформлення їх цоколя.
16. Вміти загіпсувати моделі в оклюдатор в положенні центральної оклюзії.
17. Вміти визначати показання до виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів залежно від топографії дефектів зубних рядів.
18. Вміти трактувати основні технологічні етапи виготовлення знімних та незнімних конструкцій зубних протезів.

Типовий варіант модульної контрольної роботи (ЗРАЗОК)

Тестова частина

1.Обов'язковим додатковим методом діагностики за повної відсутності коронки зуба є:
а)комп'ютерна томографія
б)телерентгенографія
в)прицільна рентгенографія

2.До складу кобальто-хромового сплаву входять?
а) Co-30-40%. Cr 40-60%
б) Co 40-60%. Cr 20-30%
в) Co 10-30% Cr 60-70%

3.Склад золота 900 проби:
а)90%золота, 6% срібла, 4%міді
б)90%золота, 4% срібла, 6%міді
в)75%золота, 6% срібла, 4%міді

4. Абсолютним протипоказом до використання коренів під штифтові зуби є:
а)пародонтоз
б)рухомість 3 ступеня,зуби з незавершеним формуванням кореня
в)руйнування зуба нижче від рівня ясен

5. Афінаж-це:
а) виділення золота від лігатурних сумішей;
б) рівномірна кристалізація сплаву;
в) нерівномірна кристалізація сплаву.

6.Вкладка, що займає незначну площу оклюзійної поверхні із збереженням природних горбиків:

а)in-lay
б)on-lay
в)over-lay

7.Корозія металу-це:
а)виділення чистого елементу від сплаву
б)механічна властивість металів
в)окислення під впливом навколишнього середовища

8.Який метал уводять до сплаву для підвищення в'язкості?
а)кобальт
б)марганець
в)нікель

9. Штифтовий зуб за Ільїною-Маркосян відрізняється від штифтового зуба за Річмондом:
а)коронковою частиною
б)литою вкладкою в корені
в)конструкцією коронки

10. Який відбиток отримують для виготовлення вкладок?
а)силіконовий одношаровий
б)силіконовий двошаровий
в)альгінатний

Теоретична частина

1. Клінічні етапи обстеження ортопедичного хворого.
2. Вертикальні рухи н/щ. М'язи, які приймають участь в них.
3. Силіконові матеріали фізико-хімічні властивості, покази до використання, представники (н-д, С – силікони).

Ситуаційна задача

У клініку ортопедичної стоматології звернувся пацієнт А. зі скаргами на часткову відсутність зубів, естетичний та мовний дефекти. Зубна формула відсутні 15 26 27 28 48 47 46. Визначити втрату жувальної ефективності за Агаповим, клас дефекту зубного ряду за Кеннеді та Бетельманом.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- запитання, тести та ситуаційні задачі різних рівнів складності;
- професійні алгоритми;
- таблиці, слайди;
- навчальні альбоми, посібники, методичні рекомендації;
- орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою;
- рекомендована література

Обладнання: симуляційні фантоми, моделі, моделювальні матеріали, гіпсові (принтовані) моделі, портативні стоматологічні мікромотори, бори, відбиткові ложки, різні типи відбиткових матеріалів, гіпс, супергіпс, шпателі, гумові чашки, вібростолик, тример, моделювальний віск, термошпатель, гладилки.

Програмне забезпечення: Платформа e-learn, Microsoft word, Power Point, ClinicCards, програми електронної комунікації Zoom, Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник [Король ДМ, Король МД, Нідзельський МЯ всього 13 авторів] за заг. ред. Короля ДМ – Вінниця: Нова книга, 2019. – 328 с.
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник /ПС Фліс, ГП Леоненко, ІА Шинчуковський // 2-е (стереотипне) за ред.: д.мед.н., професора Фліса ПС, К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 328 с.
3. Костенко СБ. Моделювання анатомічної форми зубів / ПС Фліс, ТМ Банних, АМ Бібік, Костенко СБ – Київ: ВСВ «Медицина», 2019. – 352 с. + 20 с. кольор. вкл.
4. Король ДМ. Матеріалознавство в стоматології: навчальний посібник [Король ДМ, Король МД, Оджубейська ОД. та ін.]; за заг. ред. Короля ДМ. – Вінниця: Нова книга, 2019. – 400 с.
5. Костенко ЄЯ. StudBook з ортопедичної стоматології / ЄЯ Костенко, ПА Гасюк, СО Росоловська, ВР Мачоган, АБ Воробець // підручник – ФОП Паляниця ВА. – Тернопіль. – 2018. – 372 с.: Іл.
6. Рожко ММ, Попович ЗБ, Куроєдова ВД. та ін. Стоматологія: підручник у 2х книгах; за ред. проф. Рожка ММ, Київ: ВСВ «Медицина», 2016, - 872 с.
7. Черкашин СІ. Пропедевтика ортопедичної стоматології: за ред. Черкашина С.І. – Тернопіль ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. – 300 с.
8. Рожко ММ, Неспрядько ВП, Палійчук ІВ та ін. Ортопедична стоматологія : підручник. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
9. Король Д, Кіндій Д, Рамусь М, Зубченко С, Калашніков Д, Тончева К. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. – Полтава: ПП Астрея, 2021. – 142 с.
10. Король Д.М. Основи бюгельного протезування / ДМ Король, ДД Кіндій, ЛС Коробейніков, ОД Оджубейська, РВ Козак, ТП Малюченко // Полтава. – 2019. – 139 с.

Допоміжна література

1. Костенко ЄЯ, Костенко СБ, Стецик МО, Валько ОО, Гончарук-Хомин МЮ, Ньорба-Бобиков ММ. Learning guide з пропедевтики ортопедичної стоматології «Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату». Частина 1 (2-е видання, перероблене, доповнене, редаговане): навчальний посібник для викладачів. – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2023. – 98 с.
2. Костенко ЄЯ, Костенко СБ, Стецик МО, Валько ОО, Гончарук-Хомин МЮ, Ньорба-Бобиков ММ Learning guide з пропедевтики ортопедичної стоматології «Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату». Частина 1 (2-е видання, перероблене, доповнене, редаговане): навчальний посібник для студентів. – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2023. – 95 с.
3. Костенко ЄЯ, Костенко СБ, Стецик МО, Гончарук-Хомин МЮ, Стецик АО, Ньорба-Бобиков ММ Learning guide з пропедевтики ортопедичної стоматології «Основи функціональної оклюзії. Біомеханіка та закони артикуляції». Частина 2 (2-е видання, редаговане): навчальний посібник для студентів. – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2023. – 148 с.
4. Костенко ЄЯ, Костенко СБ, Форос АІ, Стецик МО, Ньорба-Бобиков ММ «Матеріалознавство та стоматологічне обладнання»: навчально-методичний посібник до практичних занять для студентів 2-го курсу стоматологічного факультету (3-тє видання) – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», 2023 – 143с.
8. Гасюк ПА. Альбом з пропедевтики ортопедичної стоматології /ПА Гасюк// навчальний посібник – Тернопіль ТДМУ «Укрмедкнига», 2020. – 222 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт http://pidruchniki.com
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича www.library.univ.kiev.ua
3. Національна бібліотека України http://www.nbuv.gov.ua
4. Національна Парламентська бібліотека України http://www.nplu.kiev.ua
5. Офіційний сайт ДВНЗ «Ужгородський національний університет», платформа електронного навчання https://e-learn.uzhnu.edu.ua
6. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет» https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui
7.Національна наукова медична бібліотека України; http://www.library.gov.ua/metodychnyi-tsentr
8.World Health Organization - https://www.who.int
9. Директорія книжок відкритого доступу надає доступ до метаданих та повних текстів книжок академічних видавництв у відкритому доступі в мережі Інтернет www.doabooks.org.
10. База містить бл. 550 повнотекстових наукових журналів з різних медичних дисциплін. Health Source: Nursing/Academic Edition також представляє Lexi-PAL Drug Guide search.ebscohost.com

Додаток

Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____

(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «____»_____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ _____
(підпис) (Прізвище ініціали)